

KRİMİNALİSTİK

Avukat Seyfettin ARIKAN*

---

* Em.Emniyet Müdürü, Em. Polis Akademisi Kriminalistik Dersi Öğretim Üyesi,
Kriminalistik (Grafoloji ve Sahtecilik) Uzmanı.

KRİMİNALİSTİK NEDİR VE BÖLÜMLERİ NELERDİR?

Kriminalistik genel tanımı ile, diğer bütün ilimlerden istifade ederek suç ve suçluyu bulma tekniği olarak ifade edilir. Burada önemli olan, meydana gelen olaylarda 5 N, 1 K kelimelerinin cevaplarını bulmaktır. Bu cevap bulunduğu zaman suçun tanımı ve suçlunun kimliği tespit edilmiş demektir.

5 N; NE- NEREDE- NE ZAMAN-NASIL- NEDEN sorularının cevaplandırılmasını ifade eder. Yani, NE OLDU, NEREDE OLDU, NE ZAMAN OLDU, NASIL OLDU ve NEDEN OLDU cevaplarının bulunması gerekmektedir. Bu soruların tam olarak cevaplandırılması halinde K harfinin yani KİM YAPTI sorusunun cevabı da ortaya çıkmış demektir.

Tatbikatta KRİMİNALİSTİK ve KRİMİNOLOJİ tanımlarının birbirlerine karıştığı ve özellikle bilirkişi atamalarında da bu hataların yapıldığı görülmektedir. Kriminoloji, her şeyden önce suçun açıklanmasını, suçlu davranışlarını, suçun önlenmesi için alınacak tedbirleri inceleyen bir bilim dalıdır ve genel olarak suçu anlamak, suçu önlemek, suçlular hakkında uygulanması gerekli işlem ve tedbirleri belirleyen konuları araştırır. Kriminalistik ise; yukarıda da belirtildiği gibi suç meydana geldikten sonra, suçun ve suçlunun tespiti yönündeki incelemeleri ifade eder. Bu iki tanım birbirinden tamamen farklı zamanı ve konuları içerir.

KRİMİNALİSTİK'İN BÖLÜMLERİ

Kriminalistik genel olarak aşağıdaki bölümlerden oluşur:

1. Belge İncelemeleri (Grafoloji ve Sahtecilik)
2. Balistik İncelemeleri
3. Ses-Görüntü ve Data İncelemeleri
4. Kimyasal İncelemeler
5. Biyolojik İncelemeler
6. İz İncelemeleri

Bu bölümlerde ihtisas yapan her şahıs kriminalistik uzmandır. Ancak, kendisine verilecek olan uzmanlık belgesinde ihtisas yapmış olduğu alan belirtilir ve sadece o konuda görüş bildirme, inceleme yapma ve rapor verme yetkisine sahiptir. Yani diğer bir deyişle, “Balistik” alanında ihtisas yapan ve kriminalistik uzmanı olan bir şahsın, imza ve yazı incelemesi yapma yetkisi yoktur. Aynen,

belli bir konuda uzman olan bir doktorun, ihtisası dışında bir hastalığa teşhis koyup, ilaç veremeyeceği gibi.

GRAFOLOJİ VE SAHTECİLİK

Yukarıda belirlendiği gibi, bu bölüm birbirine bağlı iki ayrı ihtisas alanından oluşmaktadır:

1. Grafoloji
2. Sahtecilik

1. GRAFOLOJİ

Graf, genel tabiri ile hat olarak tanımlanır. Yani, çizgiden oluşan yazı ve imzaları inceleyen bir daldır. Bu bölüm de iki ayrı alt başlığa ayrılır.

- A- İmza Tetkiki,
B- Yazı Tetkiki.

A- İMZA TETKİKİ:

Davalara konu olan ve mahkemelerde incelenmesi istenen imza çeşitleri:

- a. Gerçek olarak atılıp da sonradan inkar edilen imzalar
- b. İnkâr etme kastı ile değiştirilerek atılan imzalar
- c. Sahte imzalar

Bu maddelerden de anlaşılacağı gibi ilk iki maddede bulunan imzalar imza sahibi, (c) maddesindeki imzalar ise ayrı bir şahıs tarafından atılmaktadır. Bu konuları kısaca açıklamak gerekir ise;

a. GERÇEK OLARAK ATILIP DA SONRADAN İNKAR EDİLEN İMZALAR

Bu imzalar normal olarak imza sahibi tarafından atılmakta, ancak olayların düşünülen aksine cereyan etmesi durumunda, samimi olarak atılmış olan imzanın inkar edilmesi ile meydana gelir. Bir misal vermek gerekir ise; arsa sahibi olan bir şahsın, müteahhit ile daire karşılığı yapmış olduğu bir anlaşmadan sonra, başka bir müteahhidin daha fazla daire vermesi sonucu, imzalamış olduğu sözleşmedeki imzayı inkar etmesi gibi.

b. İNKAR ETME KASTI İLE DEĞİŞTİRİLEREK ATILAN İMZALAR

Burada da bir şahsın imzayı atarken önüne başka bir imkanın çıkabileceği ihtimalini düşünerek, böyle bir durumda inkar ederim düşüncesi ile farklı bir imza atması ile ortaya çıkar. Yukarıdaki olayı yine örnek gösterecek olursak, şahsın acaba başka bir müteahhit daha fazla daire verir mi düşüncesi ile gerçek imzasından tamamen farklı bir imza atmasıyla belirir.

c. SAHTE İMZALAR

Bu imzalar yukarıdaki imzalardan tamamen farklı ve ayrı bir şahıs tarafından sahte olarak atılan imzalar. Bu imzaların genel olarak atılma şekilleri şunlardır:

1. Üstten Kopya İmzalar
2. Bakarak Taklit Usulü ile Atılan İmzalar
3. Serbest Taklit Usulü ile Atılan İmzalar
4. İmzalı Pul Nakli ile Sahtecilik
5. Bilgisayar ve Fotokopi Aracılığı ile Sahtecilik
6. Uydurma İmzalar

2. SAHTECİLİK

Sahtecilik de genel olarak iki şekilde yapılır:

a. Külli Sahtecilik: Bir belgenin tamamının sahte olarak yapılmasını ifade eder,

b. Kısmi Sahtecilik: Gerçek olan bir belgenin belirli bölümlerinde sahtecilik yapılması ile oluşur. Bu da,

1. Belgenin kıymetinde yapılan sahtecilik
2. Belgenin zamanında yapılan sahtecilik
3. Belgenin anlamında yapılan sahtecilik olarak ortaya çıkar.

SAHTECİLİĞİN YAPILMA YÖNTEMLERİ

Belgeler üzerinde yapılan kısmi sahtecilikler genel olarak aşağıda belirtilen yöntemlerle yapılmaktadır.

1. Sürşarj
2. İlave
3. Silme
4. Lekeleme ve karalama
5. Yakma ve yırtma

B- YAZI İNCELEMELERİ

İnceleme konusu yazılar ile mukayese yazıları arasında yapılacak tetkiklerde aşağıda belirtilen hususlar nazara alınır. Burada önemli olan, şüpheli şahsın mukayese yazılarının alınma usulleridir.

EL YAZISI İNCELEMELERİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

El yazıları incelemelerinde öncelikle yazan şahısların:

- a. Dilbilgisi hataları
- b. İtiyat ve alışkanlıkları ile birlikte aşağıda belirtilen hususlar nazara alınır;

1. Harf ve rakamların tersim tarzı,
2. Harf ve rakamların başlama ve bitiş yerleri,
3. Harf ve rakamların belge üzerindeki yerleşim durumları ve büyüklükleri,
4. Harf ve kelimeler arasında meydana gelen uzaklıklar,
5. Harflerin birbirlerine bağlantı bölgeleri,
6. Yazıların genel meyilleri, sürat ve tazyik dereceleri,
7. Noktalama işaretlerinin buldukları yerler ve yapılma karakterleri,
8. Şahısların diğer itiyatları ve kaligrafik özelliklerinin münker ve mukayese yazılarında incelenmesi ve tek tek karşılaştırılmaları gerekmektedir.

Yukarıda özetle, “Kriminalistik”in genel bölümleri ve özellikle sahteliği iddia edilen imzaların atılma şekilleri ve el yazısı incelemelerinde dikkate alınması zaruri olan hususlar açıklanmıştır.